

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΑΘΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

Συνεχίζουμε και σέ αυτό τό ΜΑΘΗΜΑ τήν μελέτη τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ θέματος, τῶν σχέσεων τῶν δύο φύλων, μέσα ἀπό ἔργα τοῦ Λυρικοῦ Θεάτρου, ὅπερες καί ὀπερέτες.

«ΑΛΤΣΙΝΑ» τοῦ Γκέοργκ Φρίντριχ Χαϊντελ.

1^η Πράξη

Ἡ μάγισσα Ἀλτσίνα παρασύρει ἥρωες στό μαγικό νησί της καί τούς μεταμορφώνει σέ βράχους, ποτάμια, δέντρα ἢ ἄγρια θηρία. Πιο πρόσφατο θῦμα της εἶναι ὁ παλατιανός Ρουτζέρο, τόν ὁποῖο ἀκόμα δέν ἔχει μαγέψει. Στό νησί φτάνουν ὁ κυβερνήτης Μελίσο καί ἡ Μπρανταμάντε, ἀγαπημένη τοῦ Ρουτζέρο. Μεταμφιεσμένη ἡ Μπρανταμάντε ἔχει πάρει τήν μορφή τοῦ ἀδελφοῦ της Ριτσάρντο. Συναντᾷ τήν Μοργκάνα, ἀδελφή τῆς Ἀλτσίνα, πού ἀμέσως φλερτάρει μέ τόν ὑποτιθέμενο Ριτσάρντο. Ὁδηγεῖ τήν Μπρανταμάντε καί τόν Μελίσο στό ἀνάκτορο τῆς Ἀλτσίνα, ὅπου συναντοῦν τόν Ρουτζέρο αἰχμάλωτο νά ἀπολαμβάνει τήν προσφερόμενη χλιδή. Δέν θυμᾶται τήν Μπρανταμάντε. Στό νησί βρῖσκεται ἐπίσης ὁ μικρός Ὁμπέρτο, πού ἀναζητᾷ τόν πατέρα του Ἀστόλφο.

Ἡ Μπρανταμάντε καί ὁ Μελίσο ἀντιλαμβάνομενοι ὅτι ἡ Ἀλτσίνα ἔχει μεταμορφώσει τόν Ἀστόλφο ἀποφεύγουν νά ἀπαντήσουν στίς ἐρωτήσεις τοῦ παιδιοῦ. Ὁ Ὁρόντε, στρατηγός στόν στρατό τῆς Ἀλτσίνα, ἀγαπᾷ τήν Μοργκάνα καί ἐνοχλεῖται ἀπό τό ἐνδιαφέρον της γιά τόν ὑποτιθέμενο Ριτσάρντο. Τήν ἴδια ἀπειλή ἀπό τόν ξένο εἰσβολέα αἰσθάνεται καί ὁ Ρουτζέρο σχετικά μέ τήν ἀγαπημένη του Ἀλτσίνα. Ὁ Ὁρόντε τόν προειδοποιεῖ θυμίζοντας ὅσα ἔχουν συμβεῖ στους προηγούμενους ἐραστές τῆς Ἀλτσίνα. Ὁ Ρουτζέρο δέν αἰσθάνεται νά ἀπειλεῖται καί προσπαθεῖ νά πείσει τήν Ἀλτσίνα νά μεταμορφώσει τόν ὑποτιθέμενο Ριτσάρντο. Ὁμως, ἡ Μοργκάνα τόν προειδοποιεῖ καί τοῦ ἐκφράζει ἀνοιχτά τόν ἔρωτά της.

2^η Πράξη

Ὁ Μελίσο ἐμφανίζεται στόν Ρουτζέρο ὡς ὁ παλαιός του δάσκαλος Ἀτλάντε καί μέ τήν βοήθεια μαγικοῦ δαχτυλιδιοῦ τοῦ παρουσιάζει τό νησί τῆς Ἀλτσίνα ἔρημο. Τόν συμβουλεύει νά ζητήσει ἀπό τήν Ἀλτσίνα ἄδεια νά βγεῖ γιά κυνήγι. Στό μεταξύ, ἡ Ἀλτσίνα βεβαιώνει τόν Ὁμπέρτο ὅτι σύντομα θά ξαναδεῖ τόν πατέρα του. Ὁ Ὁρόντε ἀνακοινώνει στήν Ἀλτσίνα ὅτι

ὁ Ρουτζέρο δραπέτευσε, γεγονός πού τήν ταράζει καί τήν γεμίζει συναισθήματα ἐκδίκησης. Ὁ Ρουτζέρο, πού ἐπί τέλους βρίσκει τά λογικά του, ἀναγνωρίζει τήν Μπαρνταμάντε καί μαζί ἀποφασίζουν νά κατατροπώσουν τήν Ἀλτσίνα. Τό σχέδιό του ἀκούει ἡ Μοργκάνα, πού τρέχει νά τά πεί ὅλα στήν ἀδελφή της. Σέ ὑπόγεια σπηλιά ἡ Ἀλτσίνα καλεῖ τά πνεύματα νά ἐμποδίσουν τήν φυγή τοῦ Ρουτζέρο, ὡστόσο αὐτά ἀρνοῦνται νά τήν ὑπακούσουν. Ἡ μάγισσα θρηνεῖ τήν ἀπώλεια τῶν δυνάμεών της. Καθώς φεύγει, τά φαντάσματα χορεύουν.

3^η Πράξη

Ὁ Ὅρόντε ὑποκρίνεται ὅτι ἡ Μοργκάνα δέν τόν ἐνδιαφέρει πλέον. Ὡς ἀποτέλεσμα ἐκείνη ὁμολογεῖ ὅτι τόν ἀγαπᾷ. Ἡ Ἀλτσίνα συναντᾷ τόν Ρουτζέρο, πού ὅμως εἶναι σταθερός στήν ἀγάπη του γιά τήν Μπαρνταμάντε. Ἡ μάγισσα λέει πώς θά τόν ἐκδικηθεῖ, ἐκτός ἂν ἐπιστρέψει κοντά της ὁπότε θά τόν συγχωρέσει.

Ὁ Ὅρόντε ἀνακοινώνει στήν Ἀλτσίνα ὅτι οἱ στρατιῶτες της ἔχασαν τήν δύναμή τους. Ἡ αἰσιοδοξία τοῦ Ὁμπέρτο ὅτι θά βρεῖ τόν πατέρα του ἐνοχλεῖ τήν Ἀλτσίνα πού δίνει στό παιδί ἕνα δόρυ καί τό διατάζει νά σκοτώσει ἕνα λιοντάρι. Ὅμως ὁ μικρός ἀναγνωρίζει στό ἄγριο ζῶο τά χαρακτηριστικά τοῦ πατέρα του καί μέ τό δόρυ ἀπειλεῖ τήν Ἀλτσίνα. Ὁ Ρουτζέρο ἀρνεῖται τούς ὄρους τῆς Ἀλτσίνα καί ἐξασφαλίζει τήν συνεργασία τοῦ Ὅρόντε ὑποσχόμενος τήν ἐλευθερία του.

Ἡ Ἀλτσίνα καί ἡ Μοργκάνα παρακαλοῦν τόν Ρουτζέρο νά τίς λυπηθεῖ, ὅμως αὐτός καταστρέφει τήν ὑδρία ἀπό τήν ὁποία πηγάζει ἡ μαγική δύναμη τῆς Ἀλτσίνα καί οἱ δύο γυναῖκες ἐξαφανίζονται. Οἱ μεταμορφωμένοι ἥρωες ἀνακτοῦν τήν ἀρχική τους μορφή, ὁ Ἀστόλφο βρίσκει τόν πατέρα του καί ὅλοι γιορτάζουν τήν ἀπελευθέρωσή τους.

«ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΦΙΓΚΑΡΟ» τοῦ Β. Α. Μότσαρτ.

ΠΡΑΞΗ 1^η

Βρισκόμαστε στά μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα, σέ ἕνα ἡμι-ἐπιπλωμένο δωμάτιο στό παλάτι τοῦ κόμη Ἀλμαβίβα στήν περιοχή «Κρύα Νερά» ἔξω ἀπό τήν Σεβίλλη. Ὁ Φίγκαρο, θαλαμηπόλος τοῦ κόμη, καί ἡ Σουζάνα, καμαριέρα τῆς κόμισσας, κάνουν τίς τελευταῖες ἐτοιμασίες: ἐκεῖ θά μείνουν μετά τόν γάμο τους, στό δωμάτιο αὐτό, πού βρίσκεται ἀνάμεσα σέ ἐκεῖνα τοῦ κόμη καί τῆς κόμισσας. Ὁ Φίγκαρο τό βρίσκει βολικό ἀντίθετα ἀπό τήν Σουζάνα, πού ἀποκαλύπτει τίς ἐρωτικές διαθέσεις πού ἔχει δείξει ὁ κόμης ἀπέναντι της. Ὁ Φίγκαρο ἐνοχλεῖται ἔντονα.

Ἐρχονται ὁ Δρ. Μπάρτολο μέ τήν οἰκονόμο του Μαρτσελίνα. Αὐτή, ἂν καί ἡλικιακά θά μπορούσε νά εἶναι μητέρα τοῦ Φίγκαρο, τόν ἐκβιάζει νά τή νυμφευτεῖ: ὡς ἀντάλλαγμα θά διαγράψει ἕνα δάνειο πού αὐτός δέν μπορεί νά τῆς ξεπληρώσει. Ὁ Δρ. Μπάρτολο εἶναι πρόθυμος νά κάνει τά πάντα γιά νά τήν βοηθήσει: θέλει νά ἐκδικηθεῖ τόν Φίγκαρο, πού παλιότερα εἶχε βοηθήσει στήν ἀπαγωγή τῆς κηδεμονευόμενης του Ροζίνα, πού τώρα πιά εἶναι

ή κόμισσα Άλμαβίβα. Έπιστρέφει ή Σουζάνα και σέ λίγο φθάνει και ό νεαρός Κερουμπίνο, πού εΐναι έρωτευμένος μέ όλες τίς γυναΐκες, ιδιαίτερα δέ τή νονά του, τήν κόμισσα Άλμαβίβα. Άκούγοντας όμως τά βήματα του κόμη κρύβεται πίσω από μία πολυθρόνα.

Ό κόμης αρχίζει νά έρωτοτροπεί μέ τήν Σουζάνα. Μόλις όμως αντιλαμβάνεται πώς φθάνει ό δάσκαλος τής μουσικής, ό Ντόν Μπαζίλιο, κρύβεται και αυτός πίσω από τήν πολυθρόνα: στό μεταξύ, ό Κερουμπίνο, πού βρισκόταν εκεί, έχει προλάβει νά ανέβει πάνω στό έπιπλο και ή Σουζάνα τόν καλύπτει μέ ένα φόρεμά της. Ό Ντόν Μπαζίλιο μιλά κοροϊδευτικά στην Σουζάνα για τό πάθος του Κερουμπίνο για τή νονά του. Έξαλλος ό κόμης βγαίνει από τήν κρυψώνα του, κάνοντας τή Σουζάνα σχεδόν νά λιποθυμήσει.

Ό Άλμαβίβα αφηγείται πώς λίγες μέρες πριν είχε συλλάβει τό νεαρό Κερουμπίνο στό δωμάτιο τής Μπαρμπαρίνα, τής κόρης του κηπουρού: εκεί κρυβόταν κάτω από τό τραπεζομάντηλο, έξηγεί, και θέλοντας νά δείξει μέ ποιόν τρόπο τόν ανακάλυψε, τραβά τό φόρεμα πάνω από τήν πολυθρόνα, για νά αντικρίσει και πάλι τόν έρωτύλο νεαρό. Αυτή τήν φορά δέν θά ύπάρξει συγγνώμη ώρύεται ό κόμης: ό Φίγκαρο θά μάθει για τήν σχέση του Κερουμπίνο μέ τήν Σουζάνα, λέει, χωρίς όμως νά λησμονεί ότι ό Κερουμπίνο είχε ακούσει τά δικά του έρωτόλογα προς τήν μέλλουσα σύζυγο του Φίγκαρο. Πάνω στην ώρα φθάνει και ό γαμπρός μαζί μέ χωρικούς, πού δοξάζουν τόν κόμη για τήν πρωτοβουλία του νά έγκαταλείψει τά έπάρατα φεουδαρχικά δικαιώματα των ευγενών πάνω στό θηλυκό υπηρετικό προσωπικό τους.

Ό κόμης αναβάλλει τόν γάμο του Φίγκαρο μέ τήν Σουζάνα και στέλνει τόν Κερουμπίνο μακριά, στον στρατό. Ό Φίγκαρο τόν προειδοποιεί ότι ή ζωή στον στρατό απέχει πολύ από αυτήν μίας ...έρωτευμένης πεταλούδας.

ΠΡΑΞΗ 2η

Στό ύπνοδωμάτιο της ή κόμισσα, μόνη, εΐναι θλιμμένη πού ό σύζυγός της δέν τήν αγαπά πιά. Ό Φίγκαρο έχει καταστρώσει ένα σχέδιο για νά τόν ξαναφέρει στην αγαλιά της: θά του στείλει μία άνωνυμη έπιστολή, όπου θά τόν ενημερώνει ότι εκείνη έχει έραστή. Ταυτόχρονα, ή Σουζάνα θά δεχτεί νά τόν συναντήσει μυστικά: όμως στην θέση της θά στείλουν τόν Κερουμπίνο, μεταμφιεσμένο σέ γυναΐκα. Έλπίζουν πώς μέ αυτό τόν τρόπο θά κάνουν τόν κόμη τουλάχιστον νά ξεχάσει τήν αναβολή του γάμου τους. Πάνω στην ώρα φθάνει και ό Κερουμπίνο, πού δέχεται νά μεταμφιεστεί, αφού πρώτα άπευθύνει στή νονά του τό πιο πρόσφατο έρωτικό του τραγουδάκι. Ξαφνικά κτυπά τήν πόρτα ό κόμης: πανικός! Έκείνη τή στιγμή ή Σουζάνα βρίσκεται στό βεστιάριο και μέσα στην ταραχή της ή κόμισσα, αφού κλειδώσει τό νεαρό μέσα στην ντουλάπα, ανοίγει τήν πόρτα στον σύζυγό της.

Όλα πάνε καλά μέχρι πού ακούγεται ένας θόρυβος μέσα από τήν ντουλάπα: εΐναι ή Σουζάνα φελλίζει εκείνη, μά ό κόμης έχει αντίθετη γνώμη και ζητά από τήν υπηρέτρια νά βγει από τήν ντουλάπα.

Ἡ κόμισσα προσποιεῖται τὴν ἀπόλυτα προσβεβλημένη ἀπὸ τὴν ἀνάρμοστη συμπεριφορὰ καὶ τοὺς πρωτοφανεῖς ὑπαινιγμούς τοῦ συζύγου της καὶ διατάζει τὴν ὑποτιθέμενη καμαριέρα νὰ παραμείνει μέσα στὴν ντουλάπα. Ἡ πραγματικὴ Σουζάνα ἔχει στό μεταξύ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸ βεστιάριο καὶ χωρὶς νὰ τὴν ἀντιληφθεῖ τὸ ζευγάρι, πού εἶναι ἀπασχολημένο μέ τὴν ἀντιδικία του, ἔχει κρυφτεῖ μέσα στό δωμάτιο καὶ παρακολουθεῖ ὅσα γίνονται. Ὁ κόμης καὶ ἡ κόμισσα βγαίνουν ἀπὸ τὸ δωμάτιο, τὸ κλειδώνουν καὶ πηγαίνουν νὰ φέρουν ἓνα σφυρί γιὰ νὰ ἀνοίξουν τὴν πόρτα τῆς ντουλάπας. Μόνη μέσα στό ὑπνοδωμάτιο, ἡ Σουζάνα ἐλευθερώνει τὸν Κερουμπίνο, πού τὸ σκάει ἀπὸ τὸ παράθυρο, καὶ μπαίνει ἡ ἴδια μέσα στὴν ντουλάπα. Ὁ κόμης καὶ ἡ κόμισσα ἐπιστρέφουν. Φοβούμενη τὴν ἀποκάλυψη, ἐκείνη τὸν προετοιμάζει, πὼς δέν θὰ βρεῖ τὴν καμαριέρα μέσα στὴν ντουλάπα, ἀλλὰ τὸν Κερουμπίνο. Ἐξάλλος ὁ κόμης διατάζει τὸν Κερουμπίνο νὰ βγεῖ, ὅμως ἡ πόρτα τῆς ντουλάπας ἀνοίγει καὶ ξεπροβάλλει ἡ Σουζάνα! Τόσο ὁ κόμης ὅσο καὶ ἡ κόμισσα μένουν ἄφωνοι, ὥστόσο ἐκεῖνος ζητᾷ νὰ συγχωρεθεῖ γιὰ τίς ὑποψίες του. Φτάνει ὁ Φίγκαρο, πού τοῦ ὑπενθυμίζει πὼς θὰ πρέπει νὰ ἀσχοληθοῦν μέ τίς ἐτοιμασίες τοῦ γάμου.

Ὁ κόμης τοῦ δείχνει τὸ ἀνώνυμο γράμμα, ὅμως ἐκεῖνος ἀρνεῖται ὅποιαδῆποτε σχέση μέ αὐτό. Πάνω στὴν ὥρα μπαίνει στό δωμάτιο ὁ Ἄντόνιο, ὁ μεθυσμένος κηπουρός, πού παραπονεῖται πὼς λίγο νωρίτερα, κάποιος πήδηξε ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς κόμισσας καὶ ἔπεσε πάνω στὰ ὄμορφα γεράνια του.

Θέλοντας νὰ σώσει τὴν κατάσταση, ὁ Φίγκαρο ἰσχυρίζεται πὼς ἦταν ἐκεῖνος. Τότε ὁ Ἄντόνιο τοῦ ἐπιστρέφει τὰ χαρτιά, πού, ὅπως λέει, ἔπεσαν ἀπὸ πάνω του κατὰ τὴν πτώση. Ὁ κόμης ζητᾷ νὰ τὰ δεῖ καὶ πάνω πού ὁ Φίγκαρο, μέ τὴν βοήθεια τῆς κόμισσας καὶ τῆς Σουζάνας, καταφέρνει νὰ ξεπεράσει καὶ αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο, μπαίνουν στό δωμάτιο ὁ Δρ. Μπάρτολο, ὁ Ντόν Μπαζίλιο καὶ ἡ Μαρτσελίνα, ἡ ὁποία ζητᾷ τὰ νόμιμα δικαιώματα της. Πρὸς μεγίστη ἀπογοήτευση τοῦ Φίγκαρο, ὁ κόμης ὑπόσχεται νὰ διεξαχθεῖ κανονικὴ δίκη.

ΠΡΑΞΗ 3ῃ

Ἡ μεγάλη αἴθουσα εἶναι ἔτοιμη γιὰ τὴν γαμήλια τελετὴ. Ὁ κόμης προσπαθεῖ νὰ καταλάβει τί ἔχει συμβεῖ ἀλλὰ τὰ λησμονεῖ ὅλα καθὼς βλέπει μία ἰδιαίτερα φιλικὴ Σουζάνα νὰ καταφθάνει. Δέν γνωρίζει βεβαίως ὅτι πρόκειται γιὰ μέρος ἀπὸ τὸ σχέδιο τοῦ Φίγκαρο. Δυστυχῶς γιὰ ἐκείνη ὅμως, παρακούει τὰ λόγια της, καθὼς ἡ Σουζάνα λέει στὸν Φίγκαρο πὼς τὸ σχέδιό τους πέτυχε. Στό μεταξύ, ἡ δίκη δέν δικαίωσε τὸν Φίγκαρο, πού μέσα στὴν ταραχὴ καὶ μπροστὰ σὲ ὅλους ὅσους τὸν μάχονταν, ὁμολογεῖ ὅτι δέν ἔχει γνωρίσει ποτέ τοὺς ἀληθινούς του γονεῖς.

Ἡ δήλωση αὐτὴ πυροδοτεῖ νέες συζητήσεις καὶ ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Φίγκαρο εἶναι νόθος γιὸς τοῦ Δρ. Μπάρτολο καὶ τῆς Μαρτσελίνας. Χαρούμενος, ὁ Φίγκαρο ἐναγκαλίζεται τὴν μητέρα πού τόσα χρόνια εἶχε στερηθεῖ, ἀκριβῶς τὴν ὥρα πού καταφθάνει ἡ Σουζάνα μέ τὰ χρήματα γιὰ νὰ ξεπληρώσει τὸ δάνειο καὶ νὰ γλιτώσει τὸν ἀγαπημένο της. Φυσικὰ παρεξηγεῖ τὴν σκηνὴ πού βλέπει καὶ ἐπικρατεῖ νέα ταραχὴ μέχρι νὰ δοθοῦν οἱ ἀπαραίτητες ἐξηγήσεις.

Μόνη, ή κόμισσα μιλά για τίς αναπτωρωμένες έλπίδες της νά κερδίσει καί πάλι τόν σύζυγό της. Υπαγορεύει ένα γράμμα στην Σουζάνα, κανονίζοντας μία ακόμα μυστική συνάντηση. Φθάνουν χωρικές πού προσφέρουν λουλούδια στην κόμισσα. Άνάμεσά τους είναι καί ο μεταμφιεσμένος Κερουμπίνο, πού αποκαλύπτεται από τόν Άντόνιο. Όμως ή γαμήλια τελετή προχωρά.

ΠΡΑΞΗ 4η

Το ίδιο βράδυ στον κήπο του παλατιού. Η Μπαρμπαρίνα γυρεύει άπεγνωσμένα την καρφίτσα πού της έμπιστεύτηκε ο κόμης νά επιστρέψει στην Σουζάνα, ως επιβεβαίωση της συνάντησής τους λίγο άργότερα. Ο Φίγκαρο τό μαθαίνει καί άγανακτεί στην ιδέα ότι ή γυναίκα του θά τόν άπατήσει ήδη από την πρώτη νύχτα του γάμου τους. Αποφασίζει νά κατασκοπεύσει την Σουζάνα καί δέν αντιλαμβάνεται ότι όταν λίγο άργότερα την άκούει νά τραγουδά για την μεγάλη της χαρά, εκείνη έννοει αυτόν καί όχι τον κόμη.

Οί δύο γυναίκες είναι έτοιμες για τό τελειωτικό κτύπημα: ή Σουζάνα μέ την κόμισσα ανταλλάσσουν ρούχα καί ή μεταμφιεσμένη κόμισσα σπεύδει νά συναντήσει τόν κόμη. Άπρόσμενα κάνει την εμφάνισή του ο Κερουμπίνο: χαίρεται πού βλέπει την Σουζάνα, όπως νομίζει, μόνη καί επιχειρεί νά την φιλήσει. Μέσ' τό σκοτάδι όμως φιλά τόν κόμη, πού επιχειρώντας νά τόν χαστουκίσει καταλήγει νά κτυπήσει τόν Φίγκαρο. Όταν ο κόμης πλησιάσει πολύ την ύποτιθέμενη Σουζάνα, ο Φίγκαρο αποφασίζει νά τούς διακόψει.

Ταυτόχρονα, αναγνωρίζει την φωνή της αγαπημένης του κάτω από τά ρούχα της κόμισσας, καταλαβαίνει τί έχει συμβεί, ανταποδίδει όμως την φάρσα προφασιζόμενος νά φλερτάρει την κόμισσα. Η Σουζάνα-κόμισσα άπαντά μέ ένα ακόμα χαστούκι. Στή συνέχεια τό ζευγάρι συμφιλιώνεται καί αποφασίζει νά ολοκληρώσει την κωμωδία. Ο Φίγκαρο άπευθύνεται τώρα στην ύποτιθέμενη Σουζάνα, έξομολογούμενος τόν έρωτά του για την κόμισσα. Έκτός έαυτου ο κόμης φωνάζει τούς πάντες προκειμένου νά πιστοποιήσουν πόσο άναίσχυντα τόν άπατά ή σύζυγός του μέ τόν θαλαμηπόλο. Παρά την έπιμονή όλων άρνείται νά συγχωρέσει την γυναίκα του, ώσπου τελικά νά πέσουν οί μάσκες καί νά συνειδητοποιήσει πώς είναι εκείνος πού όφείλει νά ζητήσει συγγνώμη. Η κόμισσα δέν την άρνείται καί ή τρελή αυτή ήμέρα έχει άίσιο τέλος.

«ΜΑΚΒΕΘ» του Τζουζέππε Βέρντι.

Οί μάγισσες περιμένουν τόν Μάκβεθ καί τόν Μπάνκο, στρατηγούς του Ντάνκαν, βασιλιά της Σκωτίας, στό έρημικό τους λημέρι. Προλέγουν στον πρώτο ότι θά γίνει βασιλιάς, στον δεύτερο ότι θά βασιλέψει ο γιός του.

Στην αδύνατη ψυχή του Μάκβεθ ή άρετή συγκρούεται τώρα μέ την φιλοδοξία. Έμπιστεύεται μέ ένα γράμμα την προφητεία στην γυναίκα του πού μέσα της άνάβει άσβεστη δίψα για έξουσία. Όταν ο Μάκβεθ γυρίζει στην γυναίκα του ή Λαίδη Μάκβεθ του άναγγέλλει

ὅτι ὁ Ντάνκαν θά κοιμηθεῖ τήν νύχτα στό κάστρο τους καί τοῦ ἐπιβάλλεται νά τόν δολοφονήσῃ. Τό ἐγκλημα τόν ἀναστατώνει. Χτυποῦν τήν πόρτα. Γιά νά τόν στερεώσῃ, ἡ Λαίδη Μάκβεθ βάφει τά χέρια της στό αἷμα πού στάζει ἀκόμη ἀπό τό δολοφονικό μαχαίρι, ἐνῶ ὁ Μπάνκο καί ὁ Μακντούφ, μπαίνουν στήν κάμαρα τοῦ ἐγκλήματος καί βρίσκουν τόν βασιλιά νεκρό. Ὁ Μάλκολμ, γιός τοῦ Ντάνκαν, φεύγει στήν Ἀγγλία. Ὁ Μάκβεθ γίνεται βασιλιάς.

Ἡ Αὐλή τοῦ καινούργιου βασιλιά συγκεντρώνεται ἕνα βράδυ στό παλάτι, γιά νά γιορτάσῃ τήν ἀνοδό του στό θρόνο. Τήν ὥρα τοῦ συμποσίου ὁ Μάκβεθ μαθαίνει ὅτι ἡ διαταγή του νά δολοφονηθεῖ ὁ Μπάνκο ἐξετελέσθη, ἀλλά ὅτι ὁ γιός τοῦ Μπάνκο ξέφυγε. Καθώς πηγαίνει νά καθίσει στήν κενή θέση τοῦ Μπάνκο, βλέπει τό φάντασμά του. Ἡ ἐφιαλτική σκηνή προκαλεῖ γενική σύγχυση στους καλεσμένους, ἀλλά ἡ Λαίδη Μάκβεθ μέ παγερό ρεαλισμό θυμίζει στόν ἄνδρα της ὅτι «ὅποιος πέθανε δέν ξαναγυρίζει». Ὁ Μάκβεθ ξαναπηγαίνει στίς μάγισσες. Διάφορες ἐμφανίσεις ἀπό τόν κόσμο τῶν πνευμάτων γεμίζουν τήν ψυχή του μέ ὑποψία κατά τοῦ Μακντούφ ἀλλά καί αἰσιοδοξία ὅτι θά τά βγάλει πέρα. Κατόπιν τοῦ παρουσιάζονται ὀκτώ πεθαμένοι βασιλιάδες. Στή θέα τοῦ ὀγδοῦ, τοῦ Μπάνκο, ὁ Μάκβεθ παθαίνει παράκρουση καί λιποθυμᾷ. Ὅταν συνέρχεται βλέπει κοντά του τή γυναίκα του. Τόν ἐμψυχώνει γιά νέα ἐγκλήματα, τήν ἐξόντωση τοῦ Μακντούφ αὐτή τή φορά. Ὁ Μακντούφ ὅμως, μόνος ἀπό ὅλη του τήν οἰκογένεια, γλυτώνει.

Ἐπί κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ πού τοῦ ἔφερε ὁ Μάλκολμ ἀπό τήν Ἀγγλία ἀπειλεῖ τόν Μάκβεθ στρατοπεδευμένος στό δάσος τοῦ Μπίρναμ. Ἡ Λαίδη Μάκβεθ ἐν τῷ μεταξύ βασανίζεται ἀπό ἐφιάλτες καί στίς ὑπνοβασίες της ξαναζεῖ τήν δολοφονία τοῦ Ντάνκαν. Καί τήν ὥρα πού ἔρχεται ὁ στρατός τοῦ Μακντούφ ὁ Μάκβεθ μαθαίνει τόν θάνατό της. Σέ μιά τελευταία ἀφύπνιση θάρρους καί ὑπερηφάνειας διατάζει ἀντίσταση μέχρι ἐσχάτων.

Ὁ Μακντούφ τόν σκοτώνει.

«ΠΑΛΙΑΤΣΟΙ» τοῦ Ρουτζέρο Λεονκαβάλλο.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ Τόνιο πληροφορεῖ τούς ἀκροατές ὅτι τό ἔργο πού θά παρακολουθήσουν εἶναι βγαλμένο ἀπ' τή ζωή.

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Δεκαπενταύγουστος σέ ἕνα χωριό τῆς Καλαβρίας.

Οἱ κάτοικοι ἔχουν βγεῖ στους δρόμους νά καλωσορίσουν τούς θεατρίνους ἐνός πλανόδιου θιάσου καί ὁ Κάνιο, ὁ θιασάρχης, τούς καλεῖ στήν παράσταση πού θά δοθεῖ τό ἴδιο βράδυ. Ἕνα τυχαῖο σχόλιο θαυμασμοῦ πρὸς τήν ὀμορφὴ Νέντα, γυναίκα τοῦ Κάνιο, δίνει ἀφορμὴ στόν σύζυγο νά ἐκφραστεῖ ἀρνητικά. Ἡ Νέντα φοβᾶται πῶς ὁ Κάνιο ὑποψιάζεται ὅτι εἶναι ἄπιστη. Ζηλεύει τά πουλιά πού πετοῦν ἐλεύθερα, ὅπου καί ὅποτε τό ἐπιθυμήσουν. Πλησιάζει

ὁ καμπούρης Τόνιο, μέλος τοῦ θιάσου κι αὐτός, πού ἐρωτοτροπεῖ ἀδέξια μέ τήν Νέντα. Ἐκείνη τόν ἀπωθεῖ βίαια προκαλώντας του αἰσθήματα ἐκδίκησης.

Φθάνει ὁ Σίλβιο, στόν ὁποῖο ἡ Νέντα ἔχει ἐναποθέσει τίς ἐλπίδες της γιά μία καλύτερη ζωή. Ἀποφασίζουν νά συναντηθοῦν τό βράδυ. Ὁ Τόνιο κρυφακούει ἐνῶ ὁ Κάνιο, πού ἐπιστρέφει πάνω στήν ὥρα, ἐπιτίθεται στήν γυναῖκα του. Ἡ Νέντα σώζεται τήν τελευταία στιγμή χάρις στήν παρέμβαση τοῦ Πέπε, ἐνός ἀκόμα ἡθοιοιοῦ. Ὁ Κάνιο ἀπαιτεῖ νά μάθει τό ὄνομα τοῦ ἐραστή.

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Μετά τό σύντομο Πρελούδιο ὁ κόσμος συγκεντρώνεται γιά τήν παράσταση τοῦ πλανόδιου θιάσου. Στή σκηνή, ὁ Ἀρλεκίνος-Πέπε τραγουδᾷ στήν ἀγαπημένη του Κολομπίνα-Νέντα. Γεμάτος εἰρωνεία ὁ Ταντέο-Τόνιο ἐκδηλώνει ἐπίσης τήν ἀγάπη του γιά τήν "ἀγνή καί ἄσπιλη" κολομπίνα. Ἀφοῦ τόν ἀπομακρύνει, ὁ Ἀρλεκίνος ἐπιστρέφει νά γευματίσει μέ τήν καλή του. Τούς διακόπτει καί πάλι ὁ Ταντέο, ἀναγγέλλοντας τόν ἐρχομό τοῦ Παλιάτσου-Κάνιο, πού εἶναι σύζυγος τῆς Κολομπίνας. Ὁ Ἀρλεκίνος τό σκάει ἀπό τό παράθυρο, ὡστόσο ὁ Κάνιο ἀκούει τά τελευταία λόγια πού τοῦ ἀπευθύνει ἡ Κολομπίνα: εἶναι ὅμοια μέ ἐκεῖνα πού λίγο νωρίτερα εἶχε πεῖ ἡ Νέντα στόν ἀληθινό (παράνομο) ἀγαπημένο της, τόν Σίλβιο.

Ὁ Κάνιο δύσκολα συγκρατεῖται, ὅμως ἡ Νέντα ἀρνεῖται ἐπίμονα νά ἀποκαλύψει τό ὄνομα τοῦ ἐραστή καί τά πράγματα ξεφεύγουν ἀπό τόν ἔλεγχο. Τό κοινό συνειδητοποιεῖ ὅτι δέν παρακολουθεῖ πιά τήν παράσταση ἀλλά μία πραγματική ἀντιπαράθεση.

Ἡ Νέντα ἐπιμένει στήν ἄρνησή της, ὅποτε ὁ Κάνιο, ἐκτός ρόλου, τή σκοτώνει. Ὁ Σίλβιο, πού ἦταν στό ἀκροατήριο, ὁρμᾷ στή σκηνή νά τήν σώσει, ὅμως εἶναι πιά πολύ ἀργά. Ὁ Κάνιο μαχαιρώνει καί αὐτόν. Ἀπευθυνόμενος στό κοινό, ρίχνει τήν αὐλαία σχολιάζοντας πώς "Τό ἔργο τελείωσε!"

«ΤΡΟΒΑΤΟΡΕ» τοῦ Τζουζέππε Βέρντι.

1^ο Μέρος. Ἡ μονομαχία

1^η Σκηνή: Ἰσπανία, 15ος αἰῶνας. Ὁ Φεράντο, ἐπί κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ τοῦ κόμη ντί Λούνα, ἀφηγεῖται τήν ἱστορία τῆς τσιγγάνας Ἀτσουτσένα: ἡ μάνα της εἶχε καεῖ στήν πυρά 20 χρόνια νωρίτερα, ἐπειδή πίστευαν πώς εἶχε μαγέψει ἕνα ἀπό τά παιδιά τοῦ κόμη. Γιά νά ἐκδικηθεῖ τόν θάνατό της, ἡ Ἀτσουτσένα εἶχε ρίξει στήν φωτιά ἕνα ἀπό τά παιδιά τοῦ ντί Λούνα.

2^η Σκηνή: Πρίν τόν ἐμφύλιο πόλεμο πού μαίνεται τώρα στήν Ἰσπανία, ἕνας ἱππότης εἶχε κερδίσει τήν ἀγάπη τῆς Λεονώρας. Ἀπό τότε πλησιάζει τήν ἀγαπημένη του μονάχα μεταμφιεσμένος ὡς τροβαδοῦρος. Αὐτό τό βράδυ ὅμως στόν κῆπο τῆς Λεονώρας βρίσκεται ἕνας ἀκόμα θαυμαστής της, ὁ νέος κόμης ντί Λούνα. Θεωρῶντας πώς πρόκειται γιά τόν

τροβαδοῦρο, ἡ Λεονώρα πέφτει στήν ἀγκαλιά του. Ἔτσι, ὁ κόμης ἀνακαλύπτει τήν ταυτότητα τοῦ ἀντιζήλου του, πού δέν εἶναι ἄλλος ἀπό τόν ἐπαναστάτη Μανρίκο, ἀντίπαλό του στόν ἐμφύλιο. Οἱ δύο ἄνδρες μονομαχοῦν.

2° Μέρος. Ἡ τσιγγάνα

1^η Σκηνή: Ὁ Μανρίκο νίκησε τόν ντί Λούνα στή μονομαχία, μά τοῦ χάρισε τή ζωή. Ἡ Ἄτσουτσένα, πού ὅπως πιστεύει ὁ ἴδιος, εἶναι μητέρα του, περιποιεῖται τά τραύματά του ἀπό τόν ἐμφύλιο. Τραγουδᾷ μία μπαλάντα γιά τήν ἱστορία τῆς μητέρας της. Ἀναφέρει πώς τότε, μέσα στήν σύγχυσή της, ἀντί νά ρίξει στήν φωτιά τό παιδί τοῦ ντί Λούνα ἔριξε κατά λάθος τό δικό της. Στήν συνέχεια βεβαιώνει τόν Μανρίκο, πώς δέν ἔγινε ἔτσι, καί πώς αὐτός εἶναι ὁ γιός της. Μόλις πληροφορεῖται πώς ἡ Λεονώρα, θεωρῶντας τόν νεκρό, θέλει νά κλειστεῖ σέ μοναστήρι, ὁ Μανρίκο σπεύδει νά τήν συναντήσει.

2^η Σκηνή: Τά νέα γιά τήν Λεονώρα ἔχει πληροφορηθεῖ καί ὁ ντί Λούνα, πού θέλει νά τήν ἀπαγάγει.

Ὅμως, στό μοναστήρι τόν προλαβαίνει ὁ Μανρίκο.

3° Μέρος. Ὁ γιός τῆς τσιγγάνας

1^η Σκηνή: Ἐτοιμος νά ἐπιτεθεῖ στό φρούριο τοῦ Μανρίκο, ὁ ντί Λούνα ἀποφασίζει πώς μεγαλύτερο μαρτύριο γιά τόν ἀντίπαλό του θά εἶναι νά κάψει τήν Ἄτσουτσένα, τήν ὁποία στό μεταξύ ἔχει συλλάβει.

2^η Σκηνή: Τήν στιγμή πού ὁ Μανρίκο ἀποφασίζει νά νυμφευτεῖ τήν Λεονώρα μαθαίνει πώς ἔξω ἀπό τό κάστρο οἱ ἐχθροί ἐτοιμάζονται νά κάψουν τήν μητέρα του. Σπεύδει νά τήν σώσει.

4° Μέρος. Ἡ ἐκτέλεση

1^η Σκηνή: Ἀποφασισμένη νά σώσει τόν Μανρίκο πού μετά τήν μάχη βρίσκεται φυλακισμένος μαζί μέ τήν Ἄτσουτσένα, ἡ Λεονώρα φθάνει στό κάστρο τοῦ ντί Λούνα. Ἀκούει τήν φωνή τοῦ ἀγαπημένου της ταυτόχρονα μέ πένθιμες ψαλμωδίες. Συμφωνεῖ μέ τόν κόμη νά τοῦ δοθεῖ ἡ ἴδια ὡς ἀντάλλαγμα γιά τήν ζωή τοῦ ἀγαπημένου της, ἐνῶ ἀποφασίζει νά πάρει δηλητήριο, ὥστε νά μήν πραγματοποιήσει ποτέ τήν ὑπόσχεσή της.

2^η Σκηνή: Ἔρχεται ἡ Λεονώρα προκειμένου νά ἀπελευθερώσει τόν Μανρίκο. Ἀντιλαμβανόμενος τό τίμημα πού ἔχει προσφέρει στόν ἐχθρό του, ἐκείνος τήν ἀποκρούει. Ὅταν τήν βλέπει νά σβήνει στά πόδια του, ἔχει τύψεις. Προδομένος, ὁ ντί Λούνα ὀρίζει νά καεῖ ἀμέσως ὁ Μανρίκο, καί ὑποχρεώνει τήν Ἄτσουτσένα νά τό παρακολουθήσει. Τήν ὥρα πού ὁ τροβαδοῦρος πεθαίνει, ἡ τσιγγάνα ἀποκαλύπτει στόν ντί Λούνα πώς ἔκαψε τόν ἴδιο του τόν ἀδελφό καί πώς ἐκείνη πῆρε ἐπί τέλους ἐκδίκηση γιά τόν θάνατο τῆς μάνας της.

«**Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ**» ὄπερέτα τοῦ Θεόφραστου Σακελλαρίδη.

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

1^η Σκηνή. Στό καμπαρέ

Ὁ Αἰμίλιος Παπαδόπουλος, γλεντζές καί καρδιοκατακτητής, μαζί μέ τόν φίλο του Ματσαράγκα, διασκεδάζουν μέ τίς χορεύτριες. Τόν Αἰμίλιο γοητεύει ἡ ὄμορφη Πλοῦ-Πλοῦ. Ὅταν πιά ξημερώνει, ὅλοι μαζί, μεθυσμένοι, ἐπιστρέφουν στά σπίτια τους.

2^η Σκηνή. Στή γκαρσονιέρα τοῦ Αἰμίλιου

Ὁ Ἀντώνης, οἰκονόμος τοῦ Αἰμίλιου, βρίσκει χίλιους δύο τρόπους νά ἀνταπεξέλθει στά ἔξοδα τοῦ σπιτιοῦ καί στίς σπατάλες τοῦ κυρίου του. Φτάνει ὁ Ματσαράγκας καί λίγο ἀργότερα ἡ Χριστίνα, ἡ γυναῖκα μέ τήν ὁποία σχετιζόταν ὁ Αἰμίλιος πρὶν γνωρίσει τήν Πλοῦ-Πλοῦ. Ἀνακοινώνει ὅτι φεύγει γιά δύο μῆνες, προκειμένου νά ἐπισκεφτεῖ τόν πατέρα της στό Ευλόκαστρο.

Φυσικά, ἡ ἐξέλιξη αὐτή βολεύει τόν Αἰμίλιο.

Ἀπό τό διπλανό διαμέρισμα ἀκούγεται ἡ φωνή ἑνός τρελοῦ νοικάρη, πού ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι ὁ Σουλτάνος τῆς Ζανζιβάρης. Τόν Αἰμίλιο ἐπισκέπτεται τώρα ὁ ἐξάδελφός του Λαυρέντιος Κασσιανός. Τοῦ ζητᾶ νά μεσολαβήσει ὥστε νά μὴν διαλυθεῖ ὁ ἀρραβῶνας του μέ τήν Ρένα, μία πλούσια κοπέλα ἀπό τήν Σπάρτη. Καταφθάνουν ἡ Ρένα μέ τήν μητέρα της, τήν κα Μεγακλίδου. Ὁ Αἰμίλιος γοητεύει τήν μάνα καί τάζει γάμο στήν κόρη. Πληροφορούμενος τά νέα ὁ Κασσιανός ἔρχεται νά ζητήσει ἐξηγήσεις ἀπό τόν ἐξάδελφό του. Γιά νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τίς φωνές του ὁ Αἰμίλιος τόν κλειδώνει σέ διπλανό δωμάτιο.

Τήν ἴδια στιγμή φτάνει στό σπίτι ἕνας χωροφύλακας ἀναζητώντας τόν τρελό γείτονα. Ὁ Αἰμίλιος τοῦ ὑποδεικνύει τόν ἄνδρα πού φωνάζει κλειδωμένος στό διπλανό δωμάτιο. Ἐτσι, ὁ χωροφύλακας συλλαμβάνει τόν Κασσιανό καί ὁ Αἰμίλιος φεύγει ἀνεμπόδιστος γιά τήν Σπάρτη.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

1^η Σκηνή. Στόν κῆπο τοῦ ἀρχοντικοῦ τῆς κα Μεγακλίδου στήν Σπάρτη

Ὅλα εἶναι ἔτοιμα γιά τόν γάμο τῆς Ρένας μέ τόν Αἰμίλιο. Καταφθάνουν οἱ προσκεκλημένοι. Ἀνάμεσα τούς εἶναι τό ζεῦγος Ταμπουρλάκου ἀπ' τούς Μολάους. Ὁ κύριος Ταμπουρλάκος, ἐξάδελφος τῆς κας Μεγακλίδου εἶναι ξετρελαμένος μέ τήν ὑπηρέτρια Ἀργυρώ.

2^η Σκηνή.

Στό σαλόνι τοῦ ἀρχοντικοῦ οἱ καλεσμένοι διασκεδάζουν. Περιμένουν τήν κα Ταμπουρλάκου, μία ἐνάρετη καί φιλόδοξη γυναῖκα, πρότυπο ἠθικῆς καί ἀρετῆς, πού ἔχει ἀφιερώσει τή ζωή της στή σωτηρία τῶν ἀμαρτωλῶν. Ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ κα Ταμπουρλάκου

δέν είναι άλλη από τήν Χριστίνα, πού ζει διπλή ζωή. Έπιπλέον, ό σύζυγος τής κάς Μεγακλίδου, πού όλοι νομίζουν ότι βρίσκεται στην Αίγυπτο για δουλειές, δέν είναι άλλος από τόν Ματσαράγκα, πού επίσης ζει διπλή ζωή. Προσκεκλημένος είναι ακόμα ό Κασσιανός, πού αντίλαμβάνεται ότι κάτι περίεργο συμβαίνει και αποφασίζει νά έκδικηθεϊ. Πράγματι, κατορθώνει νά τούς ξεσκεπάσει όλους και νά διαλύσει τόν γάμο τής Ρένας μέ τόν Αϊμίλιο.

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

1^η Σκηνή. Στο χώλ ξενοδοχείου τής Κηφισιάς

Ό Κασσιανός έγκαθιστά τήν Ρένα μέ τήν μητέρα της σέ ξενοδοχείο τής Κηφισιάς, μέχρι νά βγει τό διαζύγιο τής κάς Μεγακλίδου από τόν σύζυγό της, τόν Ματσαράγκα. Φυσικά, είναι βέβαιος πλέον ότι θά νυμφευτεί τήν Ρένα.

2^η Σκηνή. Σέ διάδρομο του ξενοδοχείου

Ό Αϊμίλιος και ό Ματσαράγκας έχουν διαφορετικά σχέδια. Συνοδευόμενοι από τόν Σχολάρχη τής Σπάρτης ανακαλύπτουν τό ξενοδοχείο όπου μένουν οι γυναίκες. Στο ίδιο ξενοδοχείο μένει επίσης ή Χριστίνα, πού δέν γνωρίζει ότι ό άνδρας της είναι έραστής τής διευθύντριας του ξενοδοχείου. Έπιπλέον, αποδεικνύεται ότι ή κα Μεγακλίδου, υπήρξε έρωμένη του Σχολάρχη ενώ ή Πλού-Πλού είναι σύζυγος του Κασσιανού. Όταν έρχονται όλα στό φώς, όλοι μαζί αποφασίζουν πώς αφού κανείς δέν είναι άναμάρτητος, κανείς δέν μπορεί νά κατηγορήσει τόν άλλον.

Έτσι, ό καθένας επιστρέφει στην συμβιβασμένη ζωή του.

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

8 Δεκεμβρίου 2023